

Les treballadores i els treballadors socials ens mobilitzem en contra de la Llei de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local

Col·lectiu FINS ACÍ

Parafrasejant a alguns autors, en aquests temps trèmuls que ens està tocant viure, en el que es trobem amb múltiples desafiaments de diferent tipus, on el nombre de persones que viuen en la pobresa va en augment així com l'exclusió social, la tasca que desenvolupem els i les treballadores socials ha de ser més gran i, alhora, més difícil. Les complicacions no venen mai soles i des de fa un temps les directrius polítiques han estat posant pals a les rodes del nostre treball, entrebantant la nostra tasca encara més en eixa realitat marcada per l'escassetat de recursos i un desequilibri en la responsabilitat cap a les persones amb les que treballem, i a qui, en definitiva està afectant en gran mesura els retalls que s'estan produint en la política social.

Des de que a principis de l'any 2013 el govern anuncià la Reforma de la Llei de bases de l'Administració Local un grup de treballadores i treballadors socials ensumant-nos el que açò podia afectar al Sistema Públic de Serveis Socials començarem a reunir-nos a la seu del Col·legi Oficial amb la finalitat d'analitzar l'abast de la reforma i prendre

accions per defensar el Sistema Públic de Serveis Socials.

La magnitud de les conseqüències de la Reforma ens feu entendre que, com professionals de referència hauríem de donar una resposta i mostrar el nostre posicionament front al despropòsit que suposava aquesta reforma. Les i els treballadors socials, i no solament de les que es troben treballant en l'Administració Pública, hauríem d'unir-nos en l'anàlisi i la resposta contundent a les previsions que ens feien preveure.

Les primeres accions a realitzar va estar aconseguir reunir-nos per comarques amb les i els treballador@s socials que estan treballant en l'administració local. Es realitzaren així reunions a les comarques de: La Vall d'Albaida-La Costera, La Safor, Horta Sud, Horta Nord, La Ribera Alta. Fruit d'aquests primers contactes es veié la necessitat de realitzar un primerencontre on poguérem debatre l'esborrany que en s'eixos moments es disposava sobre la reforma de la Llei, que es materialitzà en la **Jornada de treball “Serveis Socials: reptes i desafiaments”**, a

la Sala d'Actes de la Facultat de Ciències Socials de la Universitat de València, el dia **27 de juny de 2013**.

Fou una **Jornada** destinada a la reflexió sobre l'actual situació dels serveis Socials i albirar la direcció que aquests poden prendre després de la proposta de Llei que s'ha fet, de manera que poguérem reaccionar front a l'atac frontal al Sistema Públic que suposa la promulgació d'aquesta llei.

La **Jornada** s'estructurà en tres parts. Una primera en la que comptarem amb la ponència presentada pels companys **Xavier Uceda i Maza** i **Mercè Martínez Llopis** sobre la incidència de la reforma de l'Administració Local en el Sistema Públic de Serveis Socials, realitzant un repàs molt amè de l'evolució dels

Serveis Socials, aportant-nos dades i xifres que ens suggerien l'imminent risc de desaparició d'aquest sistema que, gran part de les i els assistents havíem vist nàixer i créixer.

La segona part de la Jornada s'aprofità per treballar en grups les propostes que s'aportaren amb una bateria de preguntes que ens serviren de guió i que incidien en el perfil de les persones amb les que treballem, les actituds de les mateixes, l'augment de les demandes, el futur del sistema públic de Serveis Socials, sobre la Renda Garantida de Ciutadania, reflexió sobre com estem actuant els professionals a nivell col·lectiu i individual i quines són les conseqüències que està produint la nova situació en les persones, i acordar la forma de mobilitzacions, de professionals i de persones, quines propostes.

La tercera part va ser la de posada en comú de les reflexions realitzades en el treball en grups amb el resultat que tot seguit es relata. Des dels darrers anys les i els professionals del Treball Social estem vivint l'augment de l'empobriment de les persones, produint-se un canvi de perfil percebut per totes les professionals, fent caure en el llindar de la pobresa a un munt de famílies que en cap moment s'hagueren imaginat la seua incorporació a aquest col·lectiu. La crisi ha influït en el tipus de persona que atenem: augment de les persones que són "expulsades" de la classe mitja i que no troben respostes a les seues demandes, perquè la xarxa de prestacions no té capacitat per resoldre la complexitat de la situació o simplement no existeix el recurs que es necessita.

La pèrdua de drets, com el dret al treball, el dret a un habitatge, ha empès a la classe mitja a la utilització dels serveis Socials. La pèrdua del treball i l'exhauriment de les prestacions de protecció social han conduït en molts dels cassos a la pèrdua de l'habitatge i a la dificultat per mantenir serveis essencials com els subministraments, les despeses de la comunitat, el material escolar...

El problema que planteja la major part d'aquestes persones està vinculat a la pèrdua dels ingressos, i hi destaquem que aquestes persones no solen acudir als Serveis Socials fins que els problemes associats són molt acusats. La demanda que es presenta és molt clara: sol·licitud de prestacions d'emergència i renda garantida de ciutadania.

Per altra banda, s'ha donat un augment de persones amb diagnòstic de malaltia mental, de depressió, augment de violència de gènere derivada de situacions de frustració. És un dels nous perfils, diferent als problemes socials complexos i menys conjunturals que presentaven les persones en etapes prèvies a la crisi.

L'actual sistema públic de Serveis Socials no pot fer front a tot aquesta nova tipologia de problemes, no hi ha recursos suficients ni adients, ni els programes de renda és el su-

ficientment fort per mantenir-ho. Els retalls i la desaparició del Pla Concertat no ha ajudat a que l'atenció es poguera millorar.

Les i els professionals coincidiren en que, en un curt espai de temps, s'ha donat un canvi significatiu en les actituds de les persones ateses. El sentiment de vergonya i de fracàs personal han anat desapareixent i les persones hi acudeixen amb l'expectativa de "últim recurs", que, finalment, tampoc va a resoldre el seu problema. Les intervencions que s'hi poden realitzar quedem limitades a la sol·licitud de la renda garantida de ciutadania i la derivació a altres institucions com ara Càritas i Creu Roja, i en són molt poques les persones que formulen queixes, reclamacions o recursos contra l'absència de programes, insuficiència dels existents. En definitiva, s'observa actituds de resignació davant la carència de recursos.

L'increment de la demanda en Serveis Socials prové del fracàs d'altres sistemes de drets i provisió de benestar. Han començat a acudir als Serveis Socials persones amb dificultats derivades del copagament farmacèutic, de les denegacions de les beques de menjador escolar, de les quanties de les pensions públiques insuficient per cobrir les necessitats bàsiques.

L'actual Sistema Públic de Serveis Socials no està preparat per donar resposta al fracàs generalitzat del dret a l'ocupació, del sistema de protecció social per desocupació, i a les polítiques de retalls i desmantellament de la resta de pilars de l'Estat de Benestar: educació, sanitat i pensions.

Les i els professionals assistents a la Jornada consideren que, davant la reforma de la llei, el futur del Sistema Públic de Serveis Socials és de perplexitat i desconcert absolut. No se'ns dona cap resposta respecte al futur, regna la incertesa i les expectatives són ambivalents. Per una banda es considera que aquesta reforma va a suposar una càrrega de fons als Serveis Socials, però per altra no s'acaba de percebre amb nitidesa en què va a consistir el que ha de vindre.

Aquesta Jornada ens fa adonar la necessitat de continuar amb el debat i fer arribar aquest a les i els professionals del Treball Social, per la qual cosa es creu convenient continuar amb les reunions per comarques ja encetades, així com estendre el debat a les províncies de Castelló i d'Alacant, fent arribar als respectius col·legis oficials les diferents iniciatives.

El 19 de juliol de 2013 es realitzà una reunió a El Palomar, La Vall d'Albaida, on es reuniren vint treballadores socials d'aquesta comarca per continuar reflexionant sobre l'avantprojecte. S'emfasitza que si continua la proposta de que serà obligatòria la prestació de serveis socials als municipis majors de 20.000 habitants, són molts els municipis de La Vall d'Albaida els que deixaran de tindre els serveis socials que durant quasi trenta anys han tingut, situació que veiem reproduïda en les diferents comarques arreu del país, i es valora molt positivament començar a prendre mesures al respecte, demanant en un primer moment una resposta a l'Administració Autònoma i Provincial per conèixer com s'ha d'interpretar la nova legislació, en la que els Ajuntaments no tindran competències pròpies en serveis socials i tan sols seran avaluadors de les situacions de risc. Perillan els serveis de proximitat als ciutadans que els professionals del treball social al llarg de les últimes dècades han exercit en tots els municipis i comarques,

donant resposta als ciutadans mitjançant la prestació de serveis socials generals.

Al mateix temps es continuen les reunions al col·legi oficial amb la finalitat de continuar proposant, movent, pensant com poder arribar a la ciutadania no solament la nostra tasca sinó també les conseqüències de la proposta de Llei esmentada en el Sistema de Serveis Socials.

El dia 3 de desembre de 2013 es realitzà una reunió a la Casa de la Cultura de Xàtiva on hi acudiren representants de les comarques de La Vall d'Albaida, La Costera, La Canal, La Safor i La Ribera Alta per recollir propostes i unificar accions que feren possible la visibilització de la professió i la possibilitat de la futura desaparició dels Serveis Socials municipals. Remarcant a importància del nostre treball en col·lectius com malalts mentals, les persones amb funcionalitat reduïda, les dones víctimes de qualsevol tipus de violència, els majors dependents i no dependents, els i les menors; tots tenim un professional de referència als municipis preparat per donar orientació, assessorament i una resposta clara a les situacions difícils que es plantegen.

No som expenedors de "vals d'alimentació", som treballadors i treballadores socials.

Durant el mes de juliol, el Consejo General del Treball Social juntament amb els Col·legis Oficials inicià una campanya que deno-

minà "**Hasta Aquí**" / "**Fins Ací**" que consistia en marcar les línies que els retalls i canvis legislatius no poden sobrepassar, línies que foren de color taronja. Aquesta acció es realitzà a les portes de diferents ajuntaments amb el personal de Serveis Socials i altres veïns i veïnes, posicionant-se front a la línia taronja escenificant la defensa dels Serveis Socials que no poden desaparèixer.

Després d'aquesta acció el grup de treball que ens reuníem al Col·legi Oficial de València adoptarem el nom de "**Fins Ací**", considerant que aquest expressa les raons de la nostra mobilització, i facilitaria la nostra identificació a dins i fora del col·lectiu professional. El grup acordà realitzar accions de mobilització del col·lectiu com resposta a l'atac que s'estava produint al Sistema de Serveis Socials.

Ja n'hem realitzat diverses, la **primera** d'elles va ser la proposada pel Consejo General de Trabajo Social "**Rodegem els ajuntaments**" com mostra de defensa i protecció a la institució més propera a la ciutadania i bastió del Sistema de Serveis Socials i en contra de la Reforma de la Llei de Bases de l'Administració Local. Les i els professionals de la província de València secundàrem la proposta de les Associacions de Veïns per **dimecres 30 d'octubre, a les 19 hores**, consistent en la realització d'una cadena humana rodejant els Ajuntaments, com un

signe de protesta en contra de la reforma de l'Administració Local, que pretén reduir les competències i que suprimirà una part molt important dels serveis socials, alhora que es perd la capacitat de decisió política dels Ajuntaments.

Des del grup **Fins Ací** del Col·legi convocarem a l'acció proposada concentrant la nostra participació en dos Ajuntaments, **TORRENT I BURJASSOT**, acudint amb les nostres samarretes taronja, amb els nostres fulls informatius "**Sabies què?**" per fer-nos més visibles.

La **segona** acció es dugué a terme el dia 20 de gener acudint al Registre General de la plaça de Manises per fer entrega massiva d'instància demanant una resposta institucional a la situació en que es troben els Serveis Socials després de la publicació en el BOE, el dia 30 de desembre de 2013, de la Llei de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local. Hi varem acudir unes 70 persones que registrarem al voltant d'un 350 instàncies, presentades les quals acudirem a Ca Revolta per reunir-nos en assemblea, tal com ho relatarem posteriorment els companys i companyes al seu blog.

En aquesta assemblea s'acordà realitzar una **tercera** acció, un mes més tard, consistent en repetir l'acció d'entrega massiva, però amb el compromís d'aconseguir un nombre més elevat d'escrits. Objectiu que a compli-

nitàries, serveis socials...), un pla real contra l'atur i una Renda bàsica, la paralització de tots els desnonaments, uns serveis públics de qualitat universals i gratuïts, polítiques reals d'igualtat d'oportunitats, la devolució dels préstecs per banda de la banca, una política fiscal en què paguen més els qui més tenen, una democràcia de veritat.

COL·LECTIU FINS ACÍ

rem amb l'entrega massiva el dia 20 de febrer d'un total de 2.200 escrits. L'entrega es completà amb una assemblea/concentració en la mateixa Plaça de Manises, on acudiren treballadores i treballadors socials, altres professionals de Serveis Socials i estudiantat de Treball Social de la Universitat de València, arreglant les diferents propostes realitzades per les persones assistents, especialment les aportacions de l'estudiantat sobre la possibilitat de divulgar les diferents accions via facebook i Twitter.

La darrera acció en la que hem participat fou la Marxa pel la Dignitat el dia 22 de març a Madrid, on ens trobàrem amb la resta de professionals de la Marea Taronja d'altres indrets fent-nos visibles portant la samarreta taronja en contra dels retalls en Serveis Socials i exigírem amb totes les persones participants la derogació de totes les contra-reformes (laborals, pensions, educatives, sa-